

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΥΔΑΤΩΝ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ
& ΔΑΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΤΩΝ, ΔΑΣΟΛΟΓΙΟΥ,
ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ & ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ**

**ΠΡΟΣ :Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Μεσογείων 119, 101 92 Αθήνα
(Ηλ. ταχυδρομείο: vouli1@prv.ypoka.gr)**

*Ταχ. Δ/ση : Τέρμα Αλκμάνος, 11528 Αθήνα
Πληροφορίες : Μ. Βλάχου
Τηλέφωνο : 2131512109
Δ/ση ηλ. ταχυδρομείου: m.vlachou@prv.ypoka.gr*

ΘΕΜΑ : Ερώτηση 2481/9-12-2019

Σε απάντηση της εν θέματι 2481/9-12-2019 ερώτησης, ενημερώνουμε τα εξής:

Ο δασικός χάρτης αποτελεί κτηματογραφικό διάγραμμα που απεικονίζει τις εκτάσεις στις οποίες εφαρμόζονται πρωταρχικά οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Αποτυπώνει τη μεταβολή της χρήσης των οικοσυστημάτων ανεξάρτητα από τους λόγους που οδήγησαν σε αυτή (νομίμως ή μη). Στο δασικό χάρτη δεν αποτυπώνονται ιδιοκτησίες και δε τίγονται θέματα ιδιοκτησίας, ούτε εξετάζονται ιδιοκτησιακά ζητήματα κατά τη διαδικασία των αντιρρήσεων ενώ για την αναγνώριση των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του αρθ. 10 ν. 3208/2003, όπου με σαφήνεια διατυπώνονται οι περιπτώσεις που, σύμφωνα με τη δασική νομοθεσία το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας, σε δάση, δασικές εκτάσεις και στις εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 ν. 998/1979.

Ο κυρωμένος δασικός χάρτης από την ημερομηνία δημοσίευσής του στο ΦΕΚ καθίσταται οριστικός και έχει πλήρη αποδεικτική ισχύ για τα τμήματα που αποτυπώνονται με πράσινο περίγραμμα και πράσινη διαγράμμιση.

Σύμφωνα με την παρ. 4 αρθ. 20 ν. 3889/2010, μετά την κύρωση του δασικού χάρτη κάθε μεταβίβαση, σύσταση, αλλοίωση και γενικά κάθε μεταβολή των εμπραγμάτων δικαιωμάτων, στις δασικές εν γένει εκτάσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13, που περιλαμβάνονται σε αυτόν, είναι άκυρη και ανίσχυρη, αν δεν συνοδεύεται από σχετικό πιστοποιητικό της αρμόδιας υπηρεσίας της οικείας Διεύθυνσης Δασών, με το οποίο βεβαιώνεται ο χαρακτήρας της έκτασης. Το ανωτέρω πιστοποιητικό δεν εκδίδεται για περιοχές του δασικού χάρτη που δεν περιλαμβάνονται στις δασικές εν γένει εκτάσεις. Το πιστοποιητικό λοιπόν της παρ. 4 αρθ. 20 ν. 3889/2010, είναι προαπαιτούμενο με ποινή ακυρότητας συμβολαίου και συνεπώς, απαιτείται η έκδοσή του για μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται μετά την κύρωση του δασικού χάρτη σε εκτάσεις που απεικονίζονται ως υπαγόμενες στις παρ. 1,2,3,4 και 5 αρθ. 3 ν. 998/79.

Οι Δ/νσεις Δασών εκδίδουν το πιστοποιητικό και εναπόκειται στην κρίση και ευθύνη των συμβολαιογράφων η δυνατότητα ή μη σύνταξης πράξεων που αφορούν σε μεταβίβαση, σύσταση, αλλοίωση και γενικά κάθε μεταβολή των εμπραγμάτων δικαιωμάτων, σε εκτάσεις

εμπίπτουσες στις παρ. 1,2,3,4 και 5 άρθρου 3ν. 998/79, σύμφωνα με τον οικείο δασικό χάρτη. Το πιστοποιητικό της παρ. 4 αρθ. 20 ν. 3889/2010, για τη μεταβίβαση, διασφαλίζει ότι είναι εις γνώσιν του συμβολαιογράφου και του μεταγραφοφύλακα ή του κτηματολογικού γραφείου και η εφαρμοστέα περί μεταβιβάσεων εντός δασικού χαρακτήρα εκτάσεων, νομοθεσία.

Για τις εν γένει υποχρεώσεις των συμβολαιογράφων, καθώς και την ακολουθητέα διαδικασία για τη σύνταξη ή μη πράξεων μεταβίβασης δεν παρέχεται αρμοδιότητα ελέγχου στις δασικές υπηρεσίες, ενώ για τις εν γένει υποχρεώσεις των συμβολαιογράφων, δεν μας παρέχεται αρμοδιότητα παροχής οδηγιών. Η ακυρότητα δε ή μη, των συναφθέντων συμβολαίων αποτελεί αρμοδιότητα της δικαστικής εξουσίας.

Με τις διατάξεις του ν. 4061/2012 ορίστηκε ότι “Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται σε ανταλλάξιμες εκτάσεις, δάση, δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις, προστατευόμενες περιοχές των άρθρων 18 και 19 του Ν. 1650/1986 (Α’ 160), χώρους και ζώνες μνημείων που προστατεύονται από την αρχαιολογική υπηρεσία, αιγιαλό και παραλίες, όπως ορίζονται από τις διατάξεις του Ν. 2971/2001 (Α’ 285), καθώς και σε άλλες προστατευόμενες, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, περιοχές”. Κατά συνέπεια όλες οι εκτάσεις με δασικό χαρακτήρα και αυτές που έχουν κηρυχθεί αναδασωτέες, διαχειρίζονται και προστατεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και δε διέπονται από το ειδικό καθεστώς διοίκησης και διαχείρισής τους σύμφωνα με τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας (ως δασικές εποικιστικές εκτάσεις). Αυτά έγιναν γνωστά στις δασικές υπηρεσίες με την 169536/1516 /19-4-2012 (ΑΔΑ: Β4ΩΜΟ-ΜΥΛ) εγκύκλια οδηγία. Επίσης με την με αριθ. 171460/2421/19-6-2012 (ΑΔΑ: Β4ΛΤ0-ΖΑΩ) “Διευκρινήσεις επί της εφαρμογής διατάξεων του νόμου 4061/2012 (66/Α’)” κατέστη σαφές ότι “για τη διακρίβωση του χαρακτήρα των ανωτέρω εκτάσεων, ερευνάται η εικόνα των παλαιότερων και των εν συνεχεία νεότερων Α/Φ που διαθέτει η δασική υπηρεσία, εν συνδυασμό με τα στοιχεία της αυτοψίας που θα πραγματοποιηθεί για την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί απώλεια της δασικής μορφής, ζητείται να δικαιολογηθεί αυτή, βάσει του τίτλου ή της διοικητικής πράξης που απέρρευσαν από την εποικιστική νομοθεσία.”

Αυτά εφαρμόζονται και για την κατάρτιση του δασικού χάρτη, αλλά ισχύουν και για την αναμόρφωσή του.

Επίσης σύμφωνα με το αρθ. 26 ν. 2040/1992 “Σε κτήματα που έγινε απαλλοτρίωση για την αποκατάσταση ακτημόνων κτηνοτρόφων, με βάση τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας, οι εξαιρεθείσες υπέρ των ιδιοκτητών εκτάσεις βάσει του άρθρου 29 του ν.δ. 2185/1952, που εμπίπτουν “στην κατηγορία των εδαφών του άρθρου 3 παρ. 2, καθώς και των εδαφών με τη μορφή της περίπτωσης α’ της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει”, «και στην κατηγορία των υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπών κορυφών ή αλπικών ζωνών των ορέων της παρ. 3 του ανωτέρω άρθρου 3 του ν. 998/1979» θεωρούνται ιδιωτικές, εφόσον έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση των δικαστηρίων για την αναγνώριση των δικαιούχων αποζημίωσης. Της εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται κτήματα, που έχουν χαρακτηριστεί ως ανταλλάξιμα και διεκδικούνται ως τοιαύτα. Οι παράγραφοι 6, 7 και 8 του άρθρου 75 του ν. 998/1979 καταργούνται. (όπως τροποποιήθηκε με τη παρ.4 του άρθρου 51 του Ν. 4280/2014).

Επίσης με την παρ. 17 αρθ. 36 ν. 4061/2012, ορίστηκε ότι “Δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας διαθέσιμα ή κοινόχρηστα ακίνητα δασικού χαρακτήρα που διατέθηκαν ως κληροτεμάχια και εκχερσώθηκαν για το λόγο αυτόν πριν την ισχύ του παρόντος νόμου, καθώς και εκτάσεις δασικού και χορτολιβαδικού χαρακτήρα της περίπτωσης α’ της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, που περιελήφθησαν στον κτηματολογικό πίνακα

κυρωμένου αναδασμού του άρθρου 15 του ν. 647/ 1977 (Α' 242) και έχουν αποδοθεί σε δικαιούχους. Διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για την προστασία τους ανακαλούνται. (Όπως προστέθηκε με την παρ.2 Άρθρο 49 ΝΟΜΟΣ 4280/2014 και ισχύει από 8/8/2014)

Καθίσταται λοιπόν σαφές, ότι σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η επιβεβαίωση, από την καθ' ύλην αρμόδια για την εφαρμογή της εποικιστικής νομοθεσίας υπηρεσία, των ευεργετικών συνεπειών αυτής, και επί της απόδοσης στο δασικό χάρτη, των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων αλλά και της δυνατότητας μεταβιβάσεων χωρίς τα απαιτούμενα εκ της δασικής νομοθεσίας πρόσθετα. Αν όμως, προσκομίζονται από την αρμόδια υπηρεσία τα στοιχεία που βεβαιώνουν ότι η απώλεια της δασικής μορφής, δικαιολογείται, βάσει του τίτλου ή της διοικητικής πράξης που απέρρευσαν από την εποικιστική νομοθεσία και δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί, τότε από πλευράς δασικής νομοθεσίας οφείλεται να πραγματοποιηθεί αναμόρφωση του δασικού χάρτη. Ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση, όταν δηλαδή η έκταση εμφανίζεται με ανέκαθεν δασική μορφή ή όταν η έκταση που εκχερσώθηκε νομίμως, δάσωσε επιγενεστέρως και την κατέλαβε ο νόμος 4061/2012 με δασική μορφή, η απόδοση του χαρακτήρα γίνεται με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Σύννομες λοιπόν, υφιστάμενες χρήσεις γης, δεν αναιρούνται και δεν επιβάλλονται κυρώσεις απορρέουσες από τη δασική νομοθεσία. Γενικώς η διαφύλαξη των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, που αποτελούν τα δάση, οι δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις και η διασφάλιση του Δημοσίου Συμφέροντος σ' αυτούς, εξασφαλίζεται με τη συμπερίληψή τους στο δασικό χάρτη η εγκυρότητα του οποίου τεκμαίρεται με τη θεώρηση του.

Η, με εξαίρεση από το ειδικό τέλος αντιρρήσεων, δυνατότητα άσκησης αντίρρησης στόχευε στην δυνατότητα του πολίτη, χωρίς κόστος να προσκομίσει τις συγκεκριμένες διοικητικές πράξεις που, σύμφωνα με τις προδιαγραφές, όφειλαν να συμπεριληφθούν στο δασικό χάρτη και από αδυναμία της διοίκησης δεν αποτυπώθηκαν σε αυτόν, ώστε αυτές, αφού υποδειχθούν αρμοδίως, να αποτυπωθούν στο δασικό χάρτη. Για τον ίδιο λόγο θεσμοθετήθηκε και διόρθωση πρόδηλου σφάλματος, (σχετική η 153394/919/12.04.2017 απόφαση Αν. ΥΠΕΝ, ΦΕΚ 1366/Β) για ειδικά σφάλματα που οφείλονται σε παράλειψη απεικόνισης πράξεων της διοίκησης πριν την κύρωση του δασικού χάρτη, κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου, προσκομίζοντας πάντα, όλα τα απαραίτητα προς την διαπίστωση του σφάλματος, έγγραφα, βεβαιώσεις, ταυτοποιήσεις κλπ. Επίσης στις περιπτώσεις που οι ΟΤΑ έχουν ειδικό έννομο συμφέρον επί εκτάσεων (π.χ. διαθέσιμες κοινόχρηστες εκτάσεις, εντός διανομών ή αναδασμών, που διαχειρίζονται από τις Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών) θεσπίστηκε εξαίρεση από το ειδικό τέλος αντιρρήσεων με τις 155973/999/26-4-2017 (ΦΕΚ 1491/Β) και 160525/2210/20-9-2017 (ΦΕΚ 3327/Β) ΚΥΑ, εξαιρώντας από την καταβολή του ειδικού τέλους αντιρρήσεων τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού και την Κεντρική Διοίκηση κατά την έννοια της περίπτωσης στ' της παρ. 1 του άρθ. 14 του ν. 4270/2014. Συνεπώς θα μπορούσε η αρμόδια για τα θέματα εποικισμού Δ/νση της οικείας Περιφέρειας, να υποδείξει τις σύννομες καλλιέργειες, ώστε να εξαιρεθούν από την κύρωση του δασικού χάρτη, όπως έγινε για όλες τις περιπτώσεις που ταυτοποιήθηκαν οι κλήροι των διανομών.

Οι ανωτέρω διατάξεις είναι σε ισχύ και υποχρεωτικά εφαρμοστέες από το σύνολο της διοίκησης, από τον ΟΠΕΚΕΠΕ και από τους συμβολαιογράφους και μεταγραφοφύλακες της χώρας.

Έκαστος εκ των ανωτέρω, λοιπόν, οφείλει, αρμοδίως, να εξασφαλίζει το σύννομο των ενεργειών του, λαμβάνοντας υπόψη και το αρχείο του εποικισμού και όχι μόνο το περιεχόμενο

του δασικού χάρτη, επειδή εκδοθείσες διοικητικές πράξεις άλλων υπηρεσιών, που καλύπτονται από το τεκμήριο νομιμότητας, είναι σε ισχύ και δεν ανατρέπονται από τον δασικό χάρτη.

Η υπόδειξη και εξασφάλιση των κλήρων του εποικισμού με σκοπό τη συνέχιση της επιδότησης, επί του δασικού χάρτη, δεν αποτελεί στοιχείο, που οφείλεται να επιβεβαιωθεί εκ των δασικών υπηρεσιών (των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων ή τής Κεντρικής Υπηρεσίας του Υ.Π.ΕΝ.), ούτε υφίσταται, άμεσα στον παρόντα χρόνο, η ανάγκη ενσωμάτωσής τους στους κυρωμένους δασικούς χάρτες, αλλά ούτε και αποτελεί λόγο διακοπής επιδοτήσεων η μη απεικόνισή στο δασικό χάρτη των διοικητικών πράξεων που δηλώνουν το σύννομο της χρήσης μιας έκτασης, αφού αυτές μπορούν να υποβάλλονται από τούς ενδιαφερόμενους στις αρμόδιες μονάδες χειρισμού των κοινοτικών ενισχύσεων. Στο πιστοποιητικό δε, της παρ. 4 αρθ. 20 ν. 3889/2010, που εκδίδεται για μεταβιβάσεις, δύναται να αναφέρεται, η ισχύς του κλήρου, αν έχει προσκομιστεί στη Δ/νση Δασών ανάλογη επιβεβαίωση. Αποτελεί όπως, αποκλειστική ευθύνη του συμβολαιογράφου η εφαρμογή και της εν λόγω εποικιστικής νομοθεσίας..

Με την ανάρτηση του δασικού χάρτη και την ολοκλήρωση των διαδικασιών έως και την κύρωσή του, επιταχύνεται ο χρόνος εφαρμογής των λοιπών διατάξεων της δασικής νομοθεσίας, εν προκειμένω των άρθρων 47, 47B όπως ισχύει, για εκτάσεις που απώλεσαν τη δασική βλάστηση και αποδόθηκαν χωρίς άδεια της δασικής αρχής σε αγροτική, ή του αρθ. 67 για δασωμένους αγρούς.

Εν κατακλείδι, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, ο δασικός χάρτης δεν θα έπρεπε να δημιουργεί προβλήματα ούτε στο σύνολο των σύννομων καλλιεργειών σε σχέση με τις επιδοτήσεις, ούτε στις μεταβιβάσεις εμπραγμάτων δικαιωμάτων.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Σ. ΤΣΙΛΙΚΟΥΝΑΣ